

men vol aandacht of met een welwillend om niet te zeggen serviel gelach naar zijn gekal of zijn z.g. anecdoten.

Overigens mag ik niet ontkennen dat mr. Rost van Tonningen in het persoonlijk verkeer niet alleen correct, maar zelfs voorkomend was . . .

De enige die hem aandurfde, was dr. Hirschfeld die hij haatte met een felle jaloezie.¹

De voorzitter van het college, Snouck Hurgronje, die Rost nog met enige hartelijkheid welkom geheten had, ging spoedig beseffen dat met hem iemand aan de vergadertafel was komen te zitten van wie men zich, anders dan met van Dam en Goedewaagen het geval was, als door een wereld gescheiden voelde. Trouwens, in het algemeen drong zich in de voorzomer van '41 aan Snouck de overtuiging op dat zijn aanblijven niet veel zin meer had. Hij ging beseffen dat hij er in '40 te sterk van was uitgegaan dat Duitsland niet meer verslagen kon worden. De twee departementen die hij beheerde (Buitenlandse Zaken, Algemene Zaken) hadden niet veel om het lijf. Merkbare invloed op het beleid van de bezetter had het door hem gepre-sideerde college niet: Seyss-Inquart was er kennelijk op uit, de nazificatie-politiek voort te zetten. Snouck ging, al met al, uitzien naar een passende aanleiding om zijn functie neer te leggen. Hij vond deze in het kader van een van de vier Duitse pogingen in de richting van een Oostinzet die wij boven al memoreerden en thans gaan beschrijven.

*

Het korps marechaussee was in het eerste bezettingsjaar belangrijk versterkt, van twaalfhonderd man in mei '40 was het zomer '41 al boven de vijfduizend gekomen. Evenals alle Nederlandse politiekorpsen bevond het zich in een weinig benijdenswaardige positie: het voerde soms opdrachten uit die het overgrote deel van kader en manschappen tegen de borst stuitten en het mocht niet ingrijpen tegen de straatterreur. Het was de inspecteur-generaal der politie, de kolonel der marechaussee A. W. de Koningh, die ook op het korps waaruit hij voortkwam, toezicht moest uitoefenen, in april '41 te veel geworden: hij had ontslag genomen; een andere marechaussee-officier, luitenant-kolonel H. W. B. Croiset van Uchelen, was tot zijn opvolger benoemd en de Koninghs plaats als inspecteur der marechaussee was inge-

¹ A.v., p. 185-86.